

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE
a Katedra folyóirat

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, katedra.tortenelem@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2022003

Kertek alja u. 8 (Podzáhradná), 947 01 Hurbanovo

Beküldési határidő: 2021. október 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	I.

1. FORDULÓ – AZ ÖRÖKSÉG: III. BÉLA URALKODÁSA ÉS EREDMÉNYEI

1) Igaz-hamis állítások

Állapítsd meg, hogy az állítás igaz-e vagy van benne valami tévedés, valótlan állítás! Ha igaz, akkor elég ezt a választ adnod. Ha viszont hamis, akkor indokold meg, mi lenne a helyes állítás! (10 pont)

A) III. Béla apját követte a magyar trónon.

.....

B) A magyar király saját korában a „Görög” melléknevet, becenevet kapta.

.....

C) Hatalmas vagyonának legnagyobb részét a sóbányászatból származó bevételek adták.

.....

D) Bizáncból hazajövet az ország előljárói nagy örömmel és buzgalommal koronázták meg.

.....

E) Haláláig hűséges szövetségese volt Bizáncnak, ahol fiatalkorát töltötte.

.....

F) Bizánci mintára egy jóval modernebb pénzrendszert akart megvalósítani az országban.

.....

2) A király környezetében...

III. Béla mesél a személyéhez kapcsolódó emberekről. Kik ők? Mi hozta össze őket a királlyal? Válaszolj a kérdésekre! (10 pont)

A) „Ha 1848-at emlegetik, kinek ez, kinek az jut eszébe. Nekem például az, hogy rám talált egy tudós ember.”

Ki volt az említett tudós ember? .....

Valójában mi volt ez a különös találkozás? .....

.....

B) „Ha ránézel a híres király hermájára, annak arcvonásaiban engem fedezhetsz fel.”

Ki volt III. Béla kedvenc szent királya? .....

Miért viseli, viselheti a herma III. Béla arcvonásait? .....

.....

C) „Sok évszázad után – valószínűleg – végső nyughelyet kaptam a Mátyás templomban. Ehhez bőkezűen hozzájárult az egyik »utódom«, amiért hálás az utókor.”

Ki volt az említett „utód”? .....

Hogy tisztelgett III. Béla előtt? .....

.....

D) „Ki hinné, hogy néha egy idegen jó szeme mennyit segíthet az utókorak! Az ő leírása alapján alakult ki rólam a máig élő kép, ami valós is.”

Ki volt ez az idegen? .....

Milyen alkalommal, hogyan került sor a találkozásra? .....

.....

E) „Egyesek azt mondják, hogy ő volt halálom okozója. Nem tudom, mindenesetre, ha igaz, egy egyházi személynél ez nagyon súlyos bűn.”

Ki volt a személy? .....

Miért keveredett gyanúba? Miért nem szerethette Béla királyt? .....

.....

3) Magyarázd meg a fogalmakat!

A válaszlap megadott helyére írd be a magyarázatokat a következő szempontokat is figyelembe véve! (8 pont)

A) **kancellária** – milyen céllal jött létre és milyen mintára?

.....

.....

B) deszpotész – mit takar a fogalom és ki adta ezt a megnevezést Bélának?

.....

.....

C) lucrum camerae – mit jelent a szó magyarul és mi az értelme?

.....

.....

D) regálé – mit jelent a szó, és nevezd meg egy olyan dolgot, ami ebbe tartozik!

.....

.....

4) Barátok közt – a ciszterci rend Magyarországon

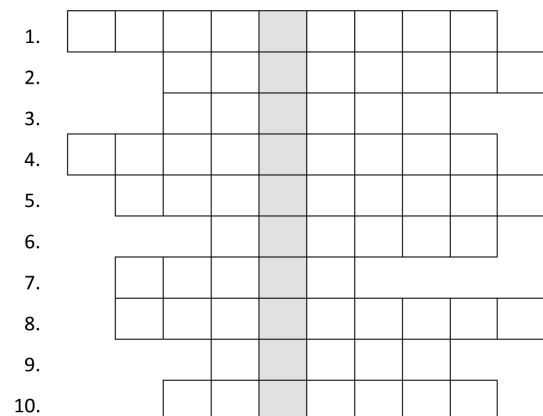
A megadott, ajánlott oldalak alapján töltsd ki a szöveget – természetesen elég lesz a válaszlapon lévő helyekre beírni a válaszokat! (11 pont)

A ciszterci rend a (1)..... született meg, (2)..... apátnak köszönhetően. Az egyre népszerűbb szerzetesrend tagjai (3)..... és (4)..... színű ruházatukkal egyre több helyen tűntek fel Európában. Újabb lendületet adott a rend terjedésének egy fiatal burgundi nemes, (5)..... csatlakozása. Neki köszönhetően a ciszterci monostorok száma elérte a (6)..... . Magyarországon az elsőt (7)..... alapította (8)..... . Utódai is folytatták ezt a tevékenységet, III. Béla alapította a mai napig legismertebb cisztercita monostort (9)..... . A szerzetesek az első időkben (10)..... érkeztek. A magyarországi apátságok virágkorának a (11)..... vetett végét.

5) Keresztrejtvény

Töltsd ki a keresztrejtvény meghatározásait, és a megoldásban szereplő személy nevét is írd a válaszlagra! Egyúttal válaszolj a vele kapcsolatos kérdésre is! (15 pont)

- 1) Ebben található az első összefüggő magyar szöveg
- 2) Az „ismeretlen” szerző
- 3) Béla bizánci pártfogója
- 4) A szentté avatást végrehajtó pápa
- 5) Itt építtetett külföldi mesterekkel királyi központot
- 6) Rövid ideig uralt terület, Magyarország szomszédságában
- 7) Ki hinné, de itt szerzetesek éltek
- 8) Béla pénzén láthatjuk őt
- 9) Itt van Béla nagyapjának központja
- 10) Ilyen származású volt Béla mindkét felesége

MEGOLDÁS:

Ki volt a megoldásban szereplő személy? Nevezd meg három testvérét és a házastársát!

.....

.....

6) Félremagyarázott történelem

A Hystery-History szándékosan eltorzította a történelmi eseményekhez kapcsolódó képek magyarázatát. Feladatokat, hogy kiigazítsátok a félreértelmezéseket! (6 pont)

A

B

A) Az apa úgy gondolja, mivel ő király, közbelépett és megtiltotta, hogy az udvarló elvigye a lányát egy virágénekesztiválra. A lány lemondóan búcsút intett szerelmének.

B) A fehér köpenyes vándorszínész vicces történetekkel szórakoztatta házigazdáját, míg társai drukkoltak a szereplőnek. A ház urát láthatóan lekötötte az előadás.